

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Кожна людина має свою неповторну долю, і кожен населений пункт – свою історію. Життєві шляхи людей нерозривно пов'язані з місцем, де вони народжуються чи живуть. Саме тут люди освоюють землі, зводять будинки, мріють і втілюють свої задуми в реальність.

Слобожанська селищна територіальна громада Дніпровського району Дніпропетровської області (далі – Слобожанська ОТГ) була утворена рішенням Дніпропетровської обласної ради від 14 серпня 2015 року № 671-33/VI «Про утворення Ювілейної селищної територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області». Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 12 травня 2016 року № 1353-VIII «Про перейменування деяких населених пунктів», селище міського типу Ювілейне Дніпропетровського району було перейменовано на селище міського типу Слобожанське.

До складу Слобожанської ОТГ входять шість населених пунктів: смт Слобожанське, село Степове, село Олександрівка, село Василівка, село Орільське та село Балівка. Адміністративним центром громади є селище міського типу Слобожанське.

Отже, історія Слобожанської громади – це поєднання історій шести населених пунктів.

Історична довідка смт Слобожанське

За історичними даними, на території сучасного смт Слобожанське перші поселення виникли ще в другому тисячолітті нашої ери. В далекому минулому це місце було домівкою для багатьох кочових народів і племен. Тут знайдено сліди скіфів, сарматів і загадкових антів – представників слов'янських племен. З утворенням Київської Русі, в IX-XII століттях, через ці широкі степи пролягали шляхи на південь, якими чумаки їздили до Криму за сіллю. Чумацький Шлях пролягав від Полтави через Царичанку та Чумаки, де нині знаходяться вулиці Василя Сухомлинського, Кислородна та Байкальська, до переправи через річку Самара і далі.

Особлива сторінка нашої історії пов'язана з боротьбою запорізьких козаків за свободу. На початку XVII століття на території сучасного Слобожанського існували зимовники (хутори) козаків із запорізького містечка Старої Самари. Кількість зимовників почала зростати після спорудження в 1688 році Богородицької (Усть-Самарської) фортеці, яка захищала від татарських нападів. Частина запорожців залишила Стару Самару та остаточно оселилася по обидва боки на берегах річки Кільчень.

Після ліквідації Запорізької Січі козаки, втікаючи від утисків, освоювали малозаселені місця й засновували нові поселення – слободи. Так у 1778 році утворилася слобідка Підгороднє. Назва слободи пояснюється її розташуванням поблизу губернського міста Катеринослава (під городом). У 1787 році козацьке населення слободи було приписане царським урядом до новоствореного Катеринославського козацького війська. Виборні козаки проходили військову службу в Полтавському кінному полку. Після ліквідації Катеринославського війська в 1796 році частину населення Підгороднього переселено на Кубань, а тих, хто залишився, перевели на становище державних селян. Вони отримали земельні наділи та сплачували грошові й натуральні податки, виконуючи різні повинності. Основними заняттями селян були землеробство та скотарство. У січні 1887 року селяни почали викуп землі у держави. Пригородній район існував з 1920 по 1959 рік. У січні 1965 року було утворено Дніпропетровський район, який у 2016 році перейменували на Дніпровський.

До 1987 року село Ювілейне (тепер Слобожанське) входило до складу Підгороднього. Цю територію називали Центральним відділенням радгоспу «Нижньодніпровський». 22 червня 1987 року виконавчий комітет Дніпропетровської обласної ради народних депутатів вніс зміни в адміністративно-територіальний устрій окремих районів. У Дніпропетровському районі населений пункт, що раніше належав до Підгороднього, був виділений як окреме селище міського типу, утворили селищну раду і назвали її Ювілейною, а самому селищу дали назву Ювілейне. 15 липня 1987 року відбулася перша сесія Ювілейної селищної ради.

Слобожаньке – селище будівничих і меліораторів. Перший житловий п'ятиповерховий будинок по вул. Совхозна (нині В. Сухомлинського), 40, почали зводити в 1971 році серед поля на землях радгоспу «Нижньодніпровський» як житлову базу гідромеліораторів Фрунзенської зрошувальної системи. Наступний – уже 9-поверховий будинок (№50) на цій вулиці, заселяли у 1973 році. І так через рік, а потім щороку здавали по два під'їзди.

У 1971 та 1978 роках запрацювали дитячі садки «Берізка» та «Червона шапочка», які нині функціонують як заклади дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу.

У 1978 році Центральну районну бібліотеку перенесли із села Підгороднє до селища Слобожанське на вулицю Тепличну, 5. Цей переїзд став важливим кроком у її розвитку, а вже у 1989 році бібліотека отримала нове, сучасне та світле приміщення на вулиці Тепличній, 31, що стало знаковою подією в її історії.

У вересні 1982 року відкрили середню школу на 1020 місць. Спочатку це була Підгородненська середня школа №5, згодом – Ювілейна середня школа №1, а нині – Слобожанський ліцей. У 1992 році Дніпропетровська районна школа естетичного виховання (нині Слобожанська мистецька школа) отримала нове приміщення в селищі. У 1995 році на базі дитячого садка «Мрія» створили Ювілейну початкову школу №2, що нині є Слобожанською початковою школою.

У серпні 2004 року в селищі була відкрита поліклініка, яка нині функціонує як Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги».

21 квітня 2011 року, з нагоди 25-ї річниці аварії на ЧАЕС, за підтримки селищної ради був відкритий пам'ятний знак «Героям Чорнобиля».

Розвитком спортивного напрямку в громаді займається Комунальний заклад «Слобожанський селищний центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», який був створений у 2012 році.

У 2015 році було затверджено рішення Дніпропетровської обласної ради від 14 серпня 2015 року № 671-33/VI «Про утворення Ювілейної селищної територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області», відповідно до якого смт Ювілейне та с. Степове об'єдналися в одну територіальну громаду. 25 жовтня 2015 року відбулися перші вибори в Ювілейній селищній об'єднаній територіальній громаді, головою якої був обраний Іван Камінський, а на посаду старости с. Степове – колишня голова Степнянської сільської ради Євгенія Корінна.

У 2016 році, на 19-й сесії 7-го скликання від 21 липня 2016 року, було затверджено рішення «Про зміну назви юридичних осіб», яке передбачало зміну назви селища Ювілейне на смт Слобожанське.

У травні 2016 року в громаді відкрили перший в області Центр надання адміністративних послуг, що працює за принципом «єдиного вікна».

Також у травні 2016 року Дніпропетровську районну школу естетичного виховання (зараз – КЗ «Слобожанська мистецька школа Слобожанської селищної ради») передали зі спільної районної власності на баланс Слобожанської селищної ради.

У вересні 2016 року, за участю Президента України Петра Порошенка, було відкрито новий надсучасний дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу «Дивосвіт». Це комплекс із п'яти будівель загальною площею 6 тис. м², зведених із використанням новітніх технологій утеплення фасадів, з індивідуальним опаленням та сучасним дизайном. Дошкільний заклад розрахований на 220 місць.

Цього ж року було зареєстроване комунальне підприємство «Керуюча компанія «Перспектива» Слобожанської селищної ради, створене в результаті трансформації комунального підприємства «ЖЕК 1», яке відповідає за житловий фонд селища.

У 2017 році в Слобожанському було відкрито соціальний заклад, перший в Україні, КЗ «Милосердя Слобожанської селищної ради», що опікується людьми срібного віку.

1 вересня 2017 року біля навчально-виховного комплексу №1 (Слобожанський ліцей) урочисто відкрили пам'ятник Тарасові Шевченку на знак вшанування Кобзаря.

5 квітня 2018 року вийшов перший номер часопису Слобожанської територіальної громади «Громада нашого життя». На шпальтах інформаційного видання друкували цікаві події та важливі рішення, що впливали на багатогранне життя та успішний розвиток громади.

Надання послуг у сфері культури та мистецтва в селищі почав забезпечувати Комунальний заклад «Центр культури та дозвілля «Слобожанський», переданий зі спільної районної власності в комунальну власність громади у квітні 2018 року.

У 2018 році збулася давня мрія жителів Слобожанського, які ніколи не мали власної бази для тренувань: завершилося будівництво великого спортивного комплексу «Слобожанський». Це найбільший в області спортивний комплекс, споруджений за новітніми стандартами. Перший кубок з міні-футболу «Слобожанське сузір'я» особисто відкривав Президент України Петро Порошенко.

у 2019 році був створений КЗ «Молодіжний центр «СМАРТ» з метою підвищення активності громадян Слобожанської громади. Він став повноцінною навчальною платформою для молоді. Робота молодіжного центру спрямована на створення умов для різнобічного розвитку особистості, творчого потенціалу та лідерських якостей, залучення молоді до активної громадської діяльності, створення умов для змістовного відпочинку та дозвілля.

У 2019 році вперше за роки незалежної України в центрі Слобожанської громади збудували сучасну багатоповерхівку. Щасливі 106 родин новоселів, зокрема люди, які не одне десятиліття стояли в черзі на житло, отримали ключі від власних квартир.

Наприкінці 2019 року в селищі розпочали роботу три поліцейські офіцери громади. Їхні обов'язки включають патрулювання території, боротьбу з крадіжками та профілактичну роботу з населенням.

15 липня 2020 року на засіданні виконавчого комітету Слобожанської селищної ради було ухвалено логотип і гасло Слобожанської громади та передано на затвердження депутатським корпусом.

У серпні 2020 року в селищі відбулася довгоочікувана подія – відкриття нового корпусу-добудови Слобожанської ЗОШ №2.

На 49-тій, завершальній сесії депутатів Слобожанської селищної ради VII скликання вперше в історії громади двом неординарним особистостям Слобожанського з активною громадською позицією, Н. П. Таршин та В. С. Капітон, вручили нагрудні знаки «Почесний громадянин Слобожанської громади» відповідно до рішення «Про присвоєння звання «Почесний громадянин Слобожанської селищної територіальної громади» 2020 року».

У грудні 2021 року в селищі завершили будівництво енергоефективного і технологічного басейну, сучасної будівлі з високотехнологічним обладнанням і теплою підлогою. Тут можна займатися як професійним плаванням, так і оздоровчими заняттями, доступ до яких мають дорослі і діти.

24 лютого 2022 року стало переломним моментом для України та всього світу – цього дня розпочалося повномасштабне вторгнення російської федерації в нашу державу. Попри всі виклики, Слобожанська громада не лише вистояла, а й продовжувала розвиватися у всіх сферах, одночасно надаючи підтримку Збройним Силам України.

У липні 2024 року відкрили новий корпус Слобожанської амбулаторії загальної практики сімейної медицини. Реалізація цього важливого проєкту стала можливою завдяки фінансуванню Уряду Німеччини через Німецький державний банк розвитку, а також підтримці Українського фонду соціальних інвестицій та на умовах співфінансування з бюджету громади. Новий медичний заклад оснащений сучасним обладнанням, що дозволяє надавати широкий спектр послуг на високому рівні.

У вересні 2024 року відбулось відкриття Центру соціальної адаптації та життєстійкості. Новий Центр допомагає ветеранам, внутрішньо переміщеним особам, людям з інвалідністю та іншим вразливим категоріям населення. Реалізувати цю ініціативу вдалося завдяки спільним зусиллям громади та міжнародних партнерів, які зробили вагомий внесок.

Історична довідка Степнянського старостинського округу (с. Степове)

Заселення території, на якій зараз розташоване село Степове, почалося в березні 1932 року. У той час на неосвоєних землях поблизу обласних центрів

влаштували підсобні господарства заводів міста з числа їхніх робітників, щоб задовольнити потреби заводчан у продуктах сільськогосподарського виробництва.

У 1932 році для становлення та ведення господарства металургійний завод ім. Г.І. Петровського направив 25 робітників. У такий спосіб створили відділення №4 підсобного господарства №1 металургійного заводу ім. Г.І. Петровського. Завод отримав 3,5 тис. га землі, майже вся вона була цілинною.

Життя господарства помітно поліпшувалося. У 1933 році металургійний завод ім. Г.І. Петровського виділив 6 тракторів для оброблення землі. На той час вже звели 4 бараки, де жили робітники, декілька будівель тваринницької ферми та конюшні.

У 1934 році до господарства прибули перші два комбайни. На той час вже було сформовано чотири тракторні бригади, на тракторах працювали також жінки. У господарстві звели пекарню, млин та місцеву електростанцію. Того ж року в господарстві відкрився перший фельдшерсько-акушерський пункт.

У 1935 році збудували перший кам'яний гуртожиток, у якому була «стаханівська кімната», де мешкали передовики виробництва.

Трудівники господарства в передвоєнні роки досягли значних успіхів у розвитку сільського господарства. Однак їхню мирну працю перервала війна, яка вирішувала долю всього світу.

Червона армія з важкими боями повільно відступала вглиб країни. Попри суворий опір, ворог швидко просувався вперед. Докотився гуркіт гармат і до Степового. На світанку 24 вересня 1941 року, під час масового наступу німецьких військ, за 5 км від села (на горі) відбувся бій із противником (тоді там стояла 273 стрілецька дивізія, що боронила переправу, стримуючи німців у прориві через Дніпро). В цьому бою загинуло до 9 тисяч бійців і тільки 600 воїнам вдалося прорватися.

Після кровопролитного бою місцеві жителі зібрали понівечені тіла загиблих та поховали їх у ямах, які до війни використовували для заготівлі силосу. Так утворилася братська могила, де, за відомостями, поховано 577 воїнів. На місці поховання спочатку встановили обеліск (кам'яну брилу), а пізніше, у 1958 році, встановили пам'ятник «Воїн з вінком» та насипали курган розміром 15 соток. Це місце має історичну цінність та занесене до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (області) за № 5985. Також відомо, що тут загинув розвідник (невідомий солдат), якого поховали на місці, розташованому сьогодні по вул. Робочій, поблизу школи. У 90-х роках його рештки перепоховали на території Братської могили.

Тяжко переживали люди довгі два роки німецької окупації, але, як кажуть у народі: «Лихе – не вічне». Офіційно місцевість звільнили від окупантів 25 вересня 1943 року.

Майже через рік після війни Дніпропетровський обласний відділ народної освіти дав дозвіл на відкриття школи. Відтак, 1 жовтня 1944 року, 50 учнів 1-4 класів сіли за довгі столи, щоб навчатися. У 1945 році школу перенесли в новозбудований барак. Чималу матеріальну допомогу надавав завод ім. Г.І. Петровського: забезпечив школу меблями, виділив кошти на придбання наочних посібників.

У 1948 році відремонтували олійню, а у 1949 році звели млин, який згодом переобладнали під клуб, пізніше – під будинок культури. Він залишився на тому ж місці в Степовому до сьогодні (реконструйований у 2018 році). У 1954 році збудували приміщення для кінозали та апаратну кімнату (добудовування фойє тривало до 1965 року).

У 1957 році почали зводити індивідуальні будинки, з'явилися нові вулиці Леніна та Ювілейна. У 1958 році господарству надали статус села та присвоїли назву Степове.

У 1959 році розпочалося будівництво Степнянської початкової школи. Від 1960 року навчальний заклад працює в одну зміну, має дві групи подовженого дня.

21 лютого 1963 року підсобне господарство заводу ім. Г.І. Петровського перейменували на радгосп «Маївка» Дніпропетровського тресту овоче-молочних радгоспів.

Дуже важливою подією в житті села стало відкриття бібліотеки. Спочатку вона розташовувалася у приміщенні клубу, однак кімната з книжками була замала для читачів, тому в 1969 році було ухвалено рішення про розширення книгозбірні та її перенесення у більш просторе приміщення в бараці. Після оновлення будинку культури села Степове у 2018 році бібліотека перемістилася до нього.

У 1970 році звели нове приміщення дитсадка «Сонечко». Зокрема, облаштували спальні, ігрові кімнати на дві вікові групи, роздягальні, санвузли, дитячий майданчик. Кімнати обладнали спеціальними меблями, ігровим і спортивним інвентарем. У 2018 році будівлю дошкільного закладу оновили, територію поруч – впорядкували.

З 1970 по 1973 роки у Степовому зводилися багатоквартирні будинки. Так, по вул. 30 років Перемоги (зараз – вул. Слобожанська) збудували чотири двоповерхові будинки на 16 квартир кожен, в які заселилися місцеві жителі.

У зв'язку з укрупненням господарств у 1977 році радгосп «Маївка» було об'єднано з радгоспом «Кіровський» та новоствореному господарству було надано назву КСП «Кіровський». До його складу увійшли землі с. Степового, с. Горянівка та селища Кіровське, з центром у Степовому. За новоствореним підприємством закріпили 3981 га землі.

30 серпня 1989 року стало днем заснування Степнянської сільської ради. Головою був обраний Микола Токар, але незабаром його на посаді змінив Віктор Лісняк.

28 грудня 1990 року радгосп «Кіровський» перейменували на Державне орендне підприємство овоче-молочний радгосп «Кіровський».

1 квітня 1993 року у Степовому відкрили амбулаторію, що нині має назву Степнянська амбулаторія загальної практики сімейної медицини (у 2021 році відбулася її реконструкція). Того ж року, 1 вересня, перших учнів зустріла і новозбудована школа I-III ступенів (зараз – Степнянський ліцей) – найбільша в районі двоповерхова будівля зі спортивною залом. У 2016 році в Степнянському ліцеї провели капітальний ремонт, а у 2017 – реконструкцію стадіону та встановлення вуличних тренажерів.

14 жовтня 1998 року в Степовому було засновано Храм на честь Первомученика Стефана, що належить до парафії Української православної церкви Київського патріархату.

У 2000 році у селі провели паювання земель, у результаті чого КСП «Кіровський» припинило існування. Того ж року, 18 вересня, утворилося ПСП «Деметра», що спеціалізується на вирощуванні бобових і зернових культур (окрім рису), а також насіння олійних культур.

20 лютого 2001 року з'явилося ПП «Сігма», діяльність якого пов'язана з розведенням свиней, вирощуванням бобових і зернових культур (окрім рису), насінням олійних культур.

У 2015 році для Степового почалася нова сторінка історії та розвитку. Саме тоді Степнянська сільська рада об'єдналася з Ювілейною селищною радою, утворивши Ювілейну (зараз – Слобожанську) селищну територіальну громаду.

У 2016 році в рамках декомунізації у селі перейменували дві вулиці: вулицю Леніна – на вулицю Миру, вулицю 60 років Жовтня – на вулицю Сонячну.

У 2017 році провели загальну реконструкцію центральної вулиці села. Того ж року, 26 жовтня, на території Степового відбулося відкриття Центру Безпеки Слобожанської громади, КЗ «Місцева пожежна команда».

2017 рік також став роком створення фермерського господарства «Женьшем», що займається вирощуванням кукурудзи, соняшника, пшениці, моркви та капусти.

2022 рік став випробуванням на міцність і стійкість не лише для Слобожанської громади, а й для всіх українців. Це був рік початку повномасштабного російського вторгнення в Україну. Попри це, розвиток Степового не зупинявся. Зокрема, впродовж року провели капітальний ремонт, утеплили фасад та впорядкували територію Степнянської амбулаторії ЗПСМ та офісу Степнянського старостинського округу.

У січні 2023 року вулицю 30 років Перемоги перейменували на вулицю Слобожанська.

*Історична довідка Балівського старостинського округу
(с. Балівка)*

Перші поселення на території нинішнього села Балівка виникли в епоху неоліту, не пізніше 5-6 тисячоліть до н.е. У 1968 році тривало будівництво Дніпродзержинської (нині Середньодніпровської) гідроелектростанції, через що виникла необхідність змінити русло річки Оріль. Під час земляних робіт на поверхню підняли реліктові піски, а разом із ними – кам'яні знаряддя праці: ножеподібні пластини, мікроліти, скребла та різці.

На початку 70-х років ХХ століття тут працювала археологічна експедиція Дніпропетровського обласного історичного музею ім. Дмитра Яворницького. Вона встановила місце розташування стоянки стародавніх мисливців та рибалок і провела його розкопки. Залишки цих стоянок досі можна побачити на березі річки Оріль неподалік автомобільного мосту.

Дніпровські плавні та чорноземи здавна приваблювали людей. В епоху бронзи (4-3 тисячоліття до н.е.) тут проживали племена ямної, катакомбної та зрубної культур. У 1972-1975 роках, під час будівництва Фрунзенської зрошувальної системи, проводили масштабні земельні роботи на полях

радгоспу «Перемога». Саме тоді було виявлено могильники ранньо-зрубного періоду.

У селі та на його околицях і донині видніються кургани, частина яких уже неодноразово переорювалася, що є свідками перебування тут землеробсько-скотарських племен. Під час весняно-польових робіт на полі одного з фермерів знайшли кам'яний бойовий молот, посипаний червоною вохрою. Неподалік від автомобільного мосту через річку Оріль і до сьогодні видніються рештки кургану, Барабашевої могили, де ще в 20-х роках ХХ століття було виявлено поховання епохи бронзи.

Останні століття до нашої ери та перші століття нашої ери наш край являв собою своєрідний «коридор» для різних скотарських кочових племен під час «Великого переселення народів». У різні часи цими місцями проходили готи, гунни, алани. Постійних поселень вони не створювали, тому залишків їхньої діяльності на території нинішнього села не знайдено.

У XIV-XV століттях ці землі були незаселеними, належали до так званого «Дикого поля», татари Ногайської орди використовували їх як весняні пасовища.

З появою козацтва розпочинається новий етап в історії нашого краю. Території, де нині розташоване село Балівка, були у складі вольностей Війська Запорізького. У 1768 році тут виникла Протовчанська паланка. Щоб захистити Україну від нападів татар, на кордонах запорозьких земель і по всій їхній території створили мережу сторожових форпостів, що утворювали Українську лінію. У селах Балівка, Лобойківка, Петриківка до сьогодні збереглися такі укріплення або їхні залишки. Ці укріплення, редути, були оборонною лінією під назвою «Орільський ретраншемент». Одне з них знаходиться в селі Балівка поблизу школи, а на відстані 2 км, в іншій частині села, розташований грандіозний форпост, що досі зберігає свою народну назву – Майдан. Його офіційна назва – Романівський редут. На вершині земляного укріплення в ті часи стояла фігура, поруч – сторожова вишка. У разі небезпеки фігури запалювалися, і за кілька годин південні села й міста України знали про напад кримських татар.

Після ліквідації Війська Запорізького Низового в 1775 році землі, де зараз розташоване село, передали в рангову дачу Василя Попова, що служив секретарем з прийняття прохань у імператриці Катерини II. Це відбулося в 1786 році на виконання розпорядження Катеринославського намісницького правління.

На своїх землях В.С. Попов створював поселення, до яких завозили кріпосних селян із різних куточків імперії (особливо з Білорусі). Багато з цих сіл отримали назву від прізвища землевласника – Попівка. Село з такою

назвою виникло приблизно в 1787 році на місці північної частини нинішньої Балівки, в районі сучасної вулиці Партизанська. Місцеві жителі часто називали це село «Секретарівка», на честь посади, яку обіймав Василь Попов.

Пізніше ці землі відійшли до складу маєтків графа Петра Завадовського, тому в народі території, де сьогодні розташовані села Балівка та Єлизаветівка, називали «завадовщиною».

З часом трохи південніше Попівки виникло ще одне село, Михайлівка, яке на деяких картах Російської імперії ХІХ століття має ще й іншу назву – Балівка. Походження цієї назви є дискусійним. Існує версія, що найменування Балівка село отримало від прізвища поміщика на прізвище Бала, але жодні документи цього не підтверджують. Тому, найвірогідніше, назва «Балівка» походить від балки, що тягнеться через усе село.

Після ліквідації кріпосного права в 1861 році на території сіл Попівка та Михайлівка (Балівка) утворилося декілька селянських громад (общин), зокрема, Романкова та Палестинівка.

У 1895 році в селі завершили будівництво Свято-Духівської церкви, при якій того ж року відкрили однокласну церковно-парафіяльну школу. Першими вчителями в цій школі були Кузьма Явтухович Кулябко та Капітоліна Трохимівна Телоніцька. Це був перший навчальний заклад на території нинішньої Балівки. У Палестинівці у 1911 році з'явилося земське однокласне Палестино-Попівське училище, термін навчання в якому складав 3 роки. На цей час у селах Попівка та Балівка (Михайлівка) мешкало понад 900 жителів.

До 1920 року села настільки розрослися, що злилися в один населений пункт, який отримав назву Попово-Балівка. Ця назва проіснувала до 1985 року, коли село перейменували на Балівку.

У 1904-1905 роках частина жителів Балівки брала участь у Російсько-Японській війні, а з 1914 року – у Першій світовій війні. У 1906 році, під час Російської революції 1905-1907 років, у Балівці відбулися заворушення селян, які придушили загони поліції та жандармерії, що прибули з Катеринослава.

У часи громадянської війни населення Балівки, як і всієї України, розділилося на кілька ворогуючих таборів. На території села та прилеглої місцевості діяв партизанський загін Петра Лантуха, до якого входили жителі Балівки.

Період радянської модернізації 20-30-х років знаменувався створенням на території села колгоспів. Насильницька колективізація, Голодомор 1932-1933 років призвели до численних жертв серед населення Балівки.

З початком радянсько-німецької війни понад 140 наших односельців мобілізували до лав Червоної армії. У вересні 1941 року Балівку окупували німецькі війська та встановили нацистський окупаційний режим. З 1942 року в селі почалися заходи з насильного вивезення молоді до Німеччини на примусові роботи. Загалом вивезли понад 150 осіб.

З перших місяців окупації в Балівці та навколишніх селах Миколаївка, Єлизаветівка, Петриківка діяла молодіжна підпільна організація «Винищувачі». Її членами стали колишні учні Попово-Балівської школи: Віктор Нежумиря, Гаврило і Микола Павленки, Олексій Бондар. Хлопці збирали зброю, ховаючи її в плавнях, допомагали військовополоненим, слухали на радіоприймачі та розповсюджували листівки з інформацією від «Радінформбюро». Під час Барвінківсько-Лозівської наступальної операції Червоної армії юні підпільники планували перейти лінію фронту, але в березні 1942 року їх виказав зрадник. Хлопців заарештували і доправили в гестапо до Петриківки. Після жорстоких допитів їх розстріляли на околицях Петриківки.

У вересні 1943 року німецьких окупантів вигнали з території села, і воно повернулося до мирного життя. Війна зруйнувала інфраструктуру Балівки. На фронтах Другої світової війни загинули понад 140 місцевих жителів.

У післявоєнний період, починаючи з 1953 року, село було повністю електрифіковано та радіофіковано. У 1960 році через Балівку проклали дорогу – «кам'янку», а в 70-х роках її заасфальтували. Станом на 1 січня 1962 року в селі налічувалося 678 дворів. На 1 січня 1965 року – 717 дворів і 2123 особи населення.

У 60-ті роки в Балівці особливо розгорнулося будівництво. Звели нове приміщення школи, нове приміщення контори радгоспу, магазини, приміщення відділення зв'язку та побутові майстерні. У квітні 1963 року колгосп реорганізували в спеціалізоване овоче-молочне господарство – радгосп «Перемога». Центральну садибу радгоспу розмістили в центрі села Балівка. У 1978 році збудували нову середню школу.

Рішенням першої сесії Балівської сільської ради XIX скликання від 4 березня 1985 року село Попово-Балівка перейменували на село Балівка. Кількість населення за останні роки тримається в межах 2800 жителів. З них 40% – пенсіонери, 15% – діти дошкільного та шкільного віку, решта 45% – економічно активне населення. У 90-х роках село повністю газифікували.

У 2020 році, в ході децентралізації, Балівська сільська рада об'єдналася зі Слобожанською селищною радою, та 12 червня 2020 року увійшла до складу Слобожанської територіальної громади.

1 січня 2021 року дошкільний навчальний заклад «Пролісок» об'єднався з комунальним закладом «Балівська середня загальноосвітня школа», утворивши єдиний заклад – Балівський ліцей Слобожанської селищної ради.

*Історична довідка Орільського старостинського округу
(с. Орільське)*

Село Орільське розташоване за 27 км від обласного центру. Воно межує з селищем Обухівка та селом Балівка й відокремлене від них лісовими масивами. У 2,5 км від села протікає канал, на березі якого розташовані охайні дачні угіддя.

Через село проходить автомобільний шлях державного значення Дніпро-Полтава, який умовно поділяє село на дві зони – промислову та житлову.

На території села є два скіфські кургани, що визнані історичною культурною пам'яткою. Один із них розміщений у промисловій зоні, інший (№6078) – у житловій. Радіус останнього становить 23 м (з охоронною зоною 33 м), висота – 5 м. Згідно з дослідженнями 1982 року, грошова оцінка цього кургану складає 2 896 320 грн.

Існує кілька цікавих легенд, які пояснюють походження села Орільське. В одній з них розповідається, що річка Оріль текла колись через територію, де сьогодні розташоване Орільське. Поселення захопили загарбники: чоловіків стратили, а жінок забрали в полон. Один із воїнів закохався в полонянку, визволив її, посадив на коня і втік. Однак, тікаючи, вони заблукали в плавнях і загинули разом. На тому місці вирости верба, яка «мила свої коси» у воді, та дуб, що оберігав її від вітру. Минув час, вода підмила дубове коріння, він упав і перекрив русло річки, змінивши його. Відтоді в тій місцевості залишилися лише плавні, поруч із якими з'явилося поселення, що нині має назву Орільське.

Друга легенда пов'язана з подіями часів кріпацтва. У балівського пана був управитель на ім'я Зальбов – недобросовісний і ледачий, який любив пиячити. За це пан вигнав його із села. Зальбов утік на територію сучасного Орільського, де тоді розташовувалися широкі плавні. У тих місцях ховалися втікачі-кріпаки, злодії, які уникали страти, та інші люди, чий долі привели їх до цієї місцевості. У плавнях вони рибалили, полювали, займалися землеробством і скотарством. Не гребували й грабунком обозів, що йшли до Катеринослава. Поселення це назвали Зальбівкою.

Коли в Україну прийшла радянська влада, село називалося Миколаївка-2 і входило до складу Петриківського району. Місцеві жителі зустріли нову владу з осторогою, а подекуди й відкритим опором.

У 1924 році через цю місцевість повертався Будьонний із Львівщини на Полтавщину. Побачивши, що місцеві мешканці бунтують проти радянської влади, він застосував військову силу, щоб придушити повстання, і жорстоко покарав учасників.

У 1930-х роках розпочалася колективізація, що значно змінила життя села. Було створено колгосп «Червоний партизан», головою якого обрали Мусія Гаращенко. Саме від назви цього колгоспу село отримало назву Партизанське, яке зараз має назву Орільське.

Чорною сторінкою увійшов в історію села 1933 рік. Сказати, що врожай у 1932 році був поганий, не можна. Врожай був вищий за середній. Почалася молотьба. Зерно забиралося державою просто з-під молотарки і вивозилося на зсипні пункти, а селянам нічого не залишалося. Через те, що не було хліба і навіть заборонено збирати колоски, що залишилися на зібраному полі, яке переорювалося, частина селян покинула село і подалася на Полтавщину.

Важкими були воєнні роки. Фашисти увійшли в село влітку 1942 року. У 1943 році, відступаючи, німці спалили село вщент. Були знищені всі колодязі.

Восени 1943 року в село увійшла Червона армія. Людям запропонували переселитися до сусідньої Балівки, адже вона постраждала менше. Проте мешканці вирішили відбудувати рідне село.

Відбудовували село Орільське приблизно до 1950 року. У 1958 році у селі було 170 дворів. Колгосп «Червоний партизан» був об'єднаний з радгоспом «Перемога» у 1960 році і Орільське відносилось до Балівської сільської ради. На той час існувала школа, поділена на два класи: 1 і 3 та 2 і 4. Чотири класи діти вчилися у рідній школі, а з п'ятого по восьмий в селі Балівка. Також у селі були магазин, клуб, контора (третього відділу радгоспу «Перемога»), дитячий садок, медична амбулаторія.

У 60-ті роки води річки Оріль штучно відвели нижче Дніпродзержинського водосховища. Вона потекла п'ятидесятикілометровим каналом до самої Обухівки. Вся вода з плавнів пішла до каналу, утворивши суходоли, на яких випасалася радгоспна худоба.

У 1965 році заасфальтували трасу Дніпропетровськ–Полтава та звели новий магазин. Розпочали будівництво залізничної колії на ділянці Дніпродзержинськ–Новомосковськ, а також станції Балівка (житлові будинки, склади, магазини, переїзд).

Приблизно у 1970 році були побудовані будинки по вулиці Новій. Будинки надавалися працівникам радгоспу «Перемога».

Також у 1970 році почалося будівництво великих підприємств: Балівського комбінату хлібопродуктів (елеватора), Балівського комбінату залізобетонних виробів (пізніше об'єднання «Дніпросільбудіндустрії»).

У грудні 1972 року було пущено перший конвеєр в КХП. Елеватор працював, а тим часом завершувалося будівництво комбікормового заводу, адміністративного корпусу, гуртожитку та житлового п'ятиповерхового будинку №2 на 120 квартир.

У 1974 році об'єднанням «Дніпросільбудіндустрія» розпочалося будівництво житлового масиву. Були побудовані житлові п'ятиповерхові будинки №1, 3. Протягом 80-х років добудовувалися будинки №4 та №5 для молодих сімей, торговельний комплекс, медична амбулаторія, тепловий пункт, дитячий садок «Івушка».

В об'єднання «Дніпросільбудіндустрія» входило п'ять великих заводів (завод бетонних виробів, столярних виробів, легких конструкцій, базальтового волокна, керамзитового гравію). В об'єднанні працювало 1200 працівників різних професій. Із них 450 інженерно-технічних службовців.

У 1975 році було здано в експлуатацію котельню, бетоннозмішувальний та ремонтно-механічний цехи.

У 1976 році в січні місяці було здано в експлуатацію завод залізобетонних виробів для будівництва споруд сільського господарства.

У 1982 році почав працювати дитячий садок «Івушка».

У 1988 році була створена Орільська (тоді Партизанська) сільська рада. Її головою обрали Миколу Піскового, а секретарем стала Ольга Горобець.

У вересні 1990 року ввели в експлуатацію Партизанську середню школу.

У 1994 році було здано в експлуатацію п'ятиповерховий будинок на 60 квартир, який належав базі «Сільгосптехніка».

У 2000 році, за ініціативи педагогічного колективу Партизанської середньої школи та за спонсорської підтримки ЗАТ «Будіндустрія» під керівництвом Василя Ємця, поряд зі школою відкрили пам'ятник загиблим воїнам у роки Другої світової війни.

У 2002 році в сільській лікарській амбулаторії було проведено ремонт, після чого заклад пройшов акредитацію та отримав вищу категорію. Штат медичного персоналу було повністю укомплектовано. У березні цього ж року амбулаторія отримала машину швидкої допомоги.

У 2004 році було створено спортивний клуб «Партизан». Команда клубу активно брала участь у районних та обласних змаганнях, займаючи почесні місця у різних видах спорту.

У 2004 році було завершено газифікацію села.

У 2012 році в селі заклали парк відпочинку. У період з 2014 по 2016 роки там встановили спортивні та дитячі майданчики.

У 2017-2018 роках було введено в експлуатацію корпуси №1 та №2 житлового масиву «Орільська Надія».

У 2020 році село Орільське увійшло до складу Слобожанської територіальної громади. На першій сесії VIII скликання від 5 листопада 2020 року було прийнято рішення «Про утворення старостинських округів на території Слобожанської селищної територіальної громади, зокрема Партизанський (зараз Орільський) старостинський округ».

У 2021 році відбулося відкриття Центру надання адміністративних послуг.

З метою дерусифікації, боротьби з пропагандою російської імперської колонізації та деколонізації топонімів у 2024 році село Партизанське було перейменоване на Орільське.

*Історична довідка Олександрівського старостинського округу
(с. Олександрівка, с. Василівка)*

Населений пункт с. Олександрівка розташований на лівому березі річки Самара в 30 км та у 7 км від найближчої залізничної колії Ігренів. Через село проходить автомобільний шлях державного значення Дніпро-Новомосковськ.

Заселення краю, як свідчать результати археологічних досліджень, розпочалося близько 100 тисяч років тому. Уздовж берегів Дніпра і Самари (у межах Верхньодніпровського, Дніпровського, Солонянського, Павлоградського та Петропавлівського районів) існує близько 80 місць, де знайдені кременеві знаряддя праці, поселення епохи палеоліту.

У 1790 році на березі Кільчені була заснована колонія Беллерфельд (нині с. Олександрівка).

З 1861 року село належало поміщику Синельникову і отримало свою назву на честь Олександра II – Олександрівка. Ця дата вважається роком заснування села. Проте деякі історичні джерела стверджують, що нова німецька колонія, населення якої складала колишні мешканці Йозефстальського колоністського округу, постала на території Новомосковського повіту у 1860 році. У німецькомовних документах XIX ст. фіксується подвійна норма написання назви колонії – Billerfeld і Biellersfeld. В офіційній діловодній документації колонії саме перша версія згодом набула поширення.

У період Першої світової війни (1914-1918 рр.) колонію Біллерфельд офіційно перейменовували. Насправді йшлося лише про нормативне закріплення старої назви поселення – Олександрівка (рос. Александровка). У радянський період, з 1926 року, влада також традиційно використовувала цю назву. Саме ця назва збереглася й дотепер.

Радянська влада в селі була встановлена у 1918 році.

Починаючи з 1925 року Олександрівка входила до Карл-Маркського району. На території цієї громади проживало 646 осіб, які займали 79 дворів. Діяли сільська рада, одна торгівельна точка, 2 млини та один навчальний заклад. Більшість жителів походили з Німеччини.

Другу хвилю заселення Олександрівка переживала наприкінці 50-х років, під час будівництва Кременчуцької ГЕС. З цієї причини деякі мешканці Черкаської та Кіровоградської областей переселились до села.

У 1959 році на базі колгоспу Куйбишева було створено радгосп «Самарський». Цього ж року було утворено житловий масив Ігрень, до складу якого увійшло й село Олександрівка.

1970 рік став роком створення Олександрівської сільської ради.

У 2020 році Олександрівська сільська рада об'єдналася зі Слобожанською селищною територіальною громадою. Під час першої сесії VIII скликання, що відбулася 5 листопада 2020 року, було прийнято рішення «Про утворення старостинських округів на території Слобожанської селищної територіальної громади». Зокрема, було створено Олександрівський старостинський округ із центром у селі Олександрівка. До складу округу увійшли села Олександрівка та Василівка.

У 2022 році в Олександрівці відкрили поліцейську станцію, що забезпечує дотримання законності та правопорядку на території громади. Створена та функціонує місцева пожежна команда.

Відповідно до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», на території Олександрівської сільської ради діє дві релігійні громади православного спрямування: Храм Різдва Пресвятої Богородиці Дніпропетровської єпархії православної церкви України, Храм Воскресіння Христового парафії Київської Митрополії православної церкви України.

В Олександрівці розташовано 8 курганів:

- * Могильник курганний (2 кургани) № 5941
- * Курган №5942
- * Могильник курганний (9 курганів) №5945
- * Курган №5946
- * Курган №8498
- * Могильник курганний (3 кургани) №8621
- * Курган №8500
- * Могильник курганний (3 кургани) №8501

Пам'ятники:

- Братська могила радянських воїнів, державний охоронний №267,
- Пам'ятник воїнам-землякам, державний охоронний №268.

СЛОБОЖАНСЬКА ГРОМАДА - #ВЦЕНТРИУВАГИ !!!